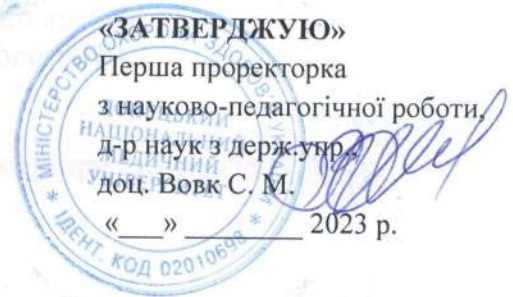


МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перша проректорка
з науково-педагогічної роботи,
д-р наук з держ. упр.,
доц. Вовк С. М.

«__» ____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА «ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ» ТА
«СЕСТРИНСЬКА СПРАВА В СТОМАТОЛОГІЇ»
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)
для студентів 2 курсу стоматологічного факультету

спеціальності 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня Другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»
(шифр, назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

статус обов'язкова

Розробники:

Іванова Валентина Альбертівна, асистент кафедри стоматології №1.

Викладачі:

Афоніна Вікторія Володимирівна, асистент кафедри стоматології №1

Вороніна Ганна Сергіївна, доктор філософії, доцент, доцент кафедри стоматології №1

Іванова Валентина Альбертівна, асистент кафедри стоматології №1

Яковлева Наталія Миколаївна, асистент кафедри стоматології №1.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри стоматології №1
Протокол від 31.08. 2023 р. №1.

Завідувач кафедри



(підпис)

О. А. Удод

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»

(назва освітньої програми)

31.08.2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми



(підпис)

О. А. Удод

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Виробнича практика «Догляд за хворими» та «Сестринська справа в стоматології»</i>		
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг: кредитів / годин	22/660	-
Курс	2	-
Семестр	4	-
Кількість змістових модулів за розподілом	-	-
Обсяг кредитів	8	-
Обсяг годин, в тому числі	240	-
Аудиторні	40	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	200	-
Форма семестрового контролю	ПМК	-

Виробнича практика «Догляд за хворими» та «Сестринська справа в стоматології» є перевіркою та закріпленням знань і практичних навичок, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія». Зміст і послідовність проходження виробничої практики визначається робочою програмою, яка розробляється профільною кафедрою.

Навчальна дисципліна *«Догляд за хворими та сестринська справа в стоматології»* є вибірковою для студентів 2-го року навчання в 4 семестрі. Предметом вивчення дисципліни є закріплення знань-умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін.

Тривалість виробничої практики 4 тижні: 2 тижні - *«Догляд за хворими»* та 2 тижні - *«Сестринська справа в стоматології»*. Тривалість робочого дня студента на виробничій практиці регламентується Кодексом законів про працю України і складає 36 годин/тиждень.

2. Загальні положення

Виробнича практика студентів вищих навчальних закладів є обов'язковою компонентою підготовки фахівців з вищою освітою і галузевих стандартів вищої освіти України.

Організація та проведення виробничої практики в Донецькому національному медичному університеті (ДНМУ) регламентується:

- Законом України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.;
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти України № 351 від 20.12.1994 р.);
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я №179 від 03.10.1995 р.;
- вимогами Міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015;

– Положенням про організацію і проведення практики студентів в ДНМУ, введеним в дію наказом № 675 від 24.12.2021 р.;

– програмами практичної підготовки (наскрізної програми практики), робочою програмою виробничої практики для здобувачів спеціальності 221 «Стоматологія».

У зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин, пов'язаних з агресією РФ та введенням воєнного стану в Україні, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № 2102-IX від 24.02.2022 р., Указу Президента України 26 липня 2023 року № 451/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № № 451/2023 від 26.07.2023 р. виробнича лікарська практика проводиться у імітаційно-дистанційному форматі.

3. Організація і керівництво практикою

Відповідно до «Положення про дистанційне навчання в «Донецькому національному медичному університеті» затвердженого 03.11.2020 р., протокол №4, виробнича практика у дистанційному форматі навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Університеті) здійснюється шляхом використання освітньої платформи для дистанційного навчання на базі G Suite for Education від компанії Google (далі - Платформа) та за допомогою інших програмних продуктів та онлайн-сервісів.

Технічне та інформаційно-технологічне забезпечення, організація і підтримка Платформи в Університеті здійснюється відділом дистанційного навчання за підтримки інформаційно-телекомунікаційного відділу, відділу контролю якості освіти та навчального відділу.

Відповідальним за організацію і проведення практики на факультеті є декан стоматологічного факультету. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики здійснює завідувач відповідної кафедри, який призначає керівника практики. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється викладачами – керівниками практики від кафедри.

Послідовність проходження практики визначається відповідальними керівниками від профільної кафедри і може змінюватися відповідно до виробничої доцільності. Студенти виконують програму практики за керівництвом викладачів-кураторів відповідно до складеного розкладу. Проходження виробничої практики відбувається на Платформі в дистанційному курсі «Виробнича практика» в режимі онлайн тощо. Google клас створюється на кожну окрему академічну групу.

У зв'язку з тимчасовими обмеженнями організації освітнього процесу та неможливості контакту студентів з хворими на профільних кафедрах, задіяних у виробничій практиці, керівник виробничої практики від університету зобов'язаний:

– організувати та проводити зустрічі зі здобувачами на початку практики через електронні засоби комунікацій;

– проводити вступний інструктаж з охорони праці, розробленого в ДНМУ відповідно до вимог Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006 р. № 304.

– розробляти навчально-методичну документацію з організації та проведення практики;

- розробляти план заходів для адаптованого моделювання робочого місця практиканта;
- надавати студентам-практикантам необхідні документи: програми, щоденники, методичні вказівки, перелік навичок для вивчення та засвоєння (по кожному з розділів практики в Е-форматі);
- розробляти і видавати індивідуальні завдання;
- систематично надавати консультації студентам щодо оформлення щоденника практики з предмету в залежності від програми практики, що повинні включати опис віртуального хворого (враховуючі основні нозологічні одиниці з предмету) у вигляді ситуаційного або візуалізованого завдань.
- повідомити студентів про систему звітності з практики та надання допомоги у збиранні матеріалів для звіту;
- прийняти і перевірити звітів студентів з практики, надання відгуків про їхню роботу;
- підготувати звіт завідувачу кафедри, декану факультету про результати проведення практики із зауваженнями і можливими пропозиціями щодо поліпшення практики студентів в дистанційному форматі.

В якості посібників надаються посилання на джерела навчальної літератури кафедри (основної, допоміжної), методичні вказівки з предмету, алгоритми виконання практичних навичок (бажано із відео контентом – You Tube, власне навчальне відео), винесених для опрацювання під час проходження виробничої практики, лекції, навчальні фільми, тощо.

Підсумковий контроль засвоєння модуля виробничої практики проводиться після завершення проходження практики в останній день практики. Підсумковий модульний контроль проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики у дистанційному форматі на Платформі.

Самостійна робота студентів складається з підготовки до практичних занять (самостійної діяльності на робочому місці), заповнення звітної документації – щоденника та підсумкового звіту за виконану протягом виробничої практики роботу, індивідуальної науково-дослідної роботи, підготовки до підсумкового модульного контролю.

Після засвоєння студентом програми практики керівник практики (з окремого предмету) оцінює:

- щоденник практики (можливо в електронному варіанті);
- підсумковий звіт виконаних практичних навичок та завдань;
- якість засвоєння практичних навичок – правильність та послідовність дій при виконанні навичок під час вирішення ситуаційної задачі умовного пацієнта;
- засвоєння невідкладної допомоги при ургентних станах.

Оцінка успішності студента за виробничу практику «Догляд за хворими та сестринська практика в стоматології» є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточної успішності та підсумкового модульного контролю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні згідно «Положення про організацію і проведення практики студентів ДНМУ (Лиман, 2021). Результат надається в деканат стоматологічного факультету відповідальному з виробничої практики.

Виробнича практика «Догляд за хворими»

2. Мета та завдання виробничої практики

полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі «Лікар-стоматолог» за спеціальністю 221 «Стоматологія» підготовки спеціаліста другого (магістерського) освітнього рівня і є основою для побудови змісту виробничої практики. На підставі кінцевих цілей до модуля та змістових модулів сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

Загальна мета - вміти виконувати роботу молодшого медичного персоналу.

Завданнями виробничої практики є досягнення в повній чи частковій мірі наступних компетентностей:

-інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

-загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність постійно вчитися та поглиблювати свої знання на підставі досягнень сучасної медицини та, зокрема, стоматології.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Навики здійснення безпечної діяльності.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

– *спеціальні:*

- Здатність застосовувати отримані базові знання з пропедевтики терапевтичної стоматології при оцінюванні результатів лабораторних та інструментальних методів обстежень;
- Здатність використовувати набуті знання для встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання;
- Здатність проводити окремі етапи лікування основних одонтологічних захворювань;
- Здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубо-щелепної системи людини та здоров'я в цілому.

3. Результати виробничої практики

визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України та містять чіткий перелік практичних навичок, умінь і знань, які мають засвоїти студенти під час практики з догляду за хворими. Студенти протягом 2 тижнів виконують обов'язки молодшого медичного персоналу у терапевтичному та хірургічному відділеннях.

Засвоївши дисципліну «Пропедевтика внутрішньої медицини» студент повинен **знати:**

- основні принципи медичної деонтології;
- правила дезінфекції і стерилізації інструментарію та обладнання;
- правила оформлення медичної документації;
- зміст догляду за хворими та його роль в структурі загально-терапевтичних заходів;
- дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів терапевтичного стаціонару;
- проведення розпитування хворого і правилами визначення основних показників діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) та надання першої долікарської допомоги хворим із порушеннями з боку цих систем;
- методику проведення огляду та антропометричних досліджень хворого і роботи висновок щодо конституціонального типу обстежуваного;
- попередню оцінку стану температурного гомеостазу хворого за результатами визначення температури тіла та реєстрації температурних кривих;
- правила догляду за хворими із гарячкою;
- механізми впливу медикаментозних процедур на організм хворого та демонструвати найпростіші медичні маніпуляції щодо їх забезпечення;
- забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за важкохворими;
- основні прийоми реанімаційних заходів.

Засвоївши програму з виробничої практики *«ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ»* студент повинен **вміти:**

- демонструвати володіння основними принципами медичної деонтології;
- визначати зміст догляду за хворими та його роль в структурі загально-терапевтичних заходів;
- визначати зміст лікувально-охоронного режиму та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів терапевтичного та хірургічного стаціонару;
- провести розпитування умовного хворого;
- інтерпретувати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) та проведення першої долікарської допомоги хворим із порушеннями з боку цих систем;
- провести огляд та антропометричні дослідження умовного хворого згідно алгоритмів і роботи висновок щодо конституціонального типу обстежуваного;
- робити попередню оцінку стану температурного гомеостазу умовного хворого за результатами визначення температури тіла та реєстрації температурних кривих;
- визначати правила догляду за умовними хворими із гарячкою;
- пояснювати механізми впливу медикаментозних процедур на організм умовного хворого та демонструвати найпростіші медичні маніпуляції щодо їх забезпечення;
- демонструвати знання по володінню навичками забезпечення особистої гігієни умовних хворих та догляду за важкохворими;
- визначати основні прийоми і алгоритми реанімаційних заходів;
- описати структуру хірургічної клініки та організацію роботи медичного персоналу;
- демонструвати знання по володінню методами сучасної антисептики і асептики;
- визначати основні методи підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу;

- визначати основні методи і алгоритми обробки рук хірурга та операційного поля;
- визначати основні правила організації роботи в чистій та гнійній перев'язочних, пояснювати особливості догляду за умовними хворими у перев'язочних;
- визначати основні правила організації роботи в операційній;
- визначати основні методи і послідовність накладання бинтових та гіпсових пов'язок;
- визначати особливості догляду за умовним хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці, на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках, з переломами;
- визначати основні правила підготовки хворого до планового та термінового хірургічного втручання;
- визначати основні правила організації догляду за умовним хворим у післяопераційному періоді.

4. Структура виробничої практики

№зп	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторні	Самостійна
Модуль 1. Догляд за хворими.			
Змістовий модуль 1. Догляд за хворими терапевтичного профілю.			
1.	Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими терапевтичного профілю. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими стаціонару.	2	5,5
2.	Приймальне відділення. Організація роботи терапевтичних відділень стаціонару.	2	5,5
3.	Опитування хворого та його роль в оцінці загального стану пацієнта. Роль огляду хворого в оцінці загального стану пацієнта. Температура тіла, правила її вимірювання та реєстрації. Догляд за хворими з гарячкою. Визначення основних показників гемодинаміки та дихання.	2	5,5
4.	Застосування основних видів лікарських засобів. Зовнішнє та внутрішнє застосування лікарських засобів. Застосування основних видів лікарських засобів. Зовнішнє застосування лікарських засобів та фізіотерапевтичних процедур. Організація лікувального харчування хворих.	2	5,5
5.	Методика виконання медичних маніпуляцій. Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Поняття про реанімацію.	2	5,5
6.	Методика виконання медичних маніпуляцій (список 5): штучне дихання, непрямий масаж серця, фіксування язика; зупиняти зовнішні кровотечі; промивати шлунок, кишечник; проводити транспортну іммобілізацію; проводити ін'єкції лікарських речовин, вимірювати артеріальний тиск.	2	5,5

Змістовий модуль 2. Догляд за хворими хірургічного профілю.			
1.	Введення в хірургію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього персоналу в умовах хірургічного відділення.	2	5,5
2.	Організація роботи в чистій перев'язочній. Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Пов'язки на голову, шию, грудну клітку. Догляд за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці.	2	5,5
3.	Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. Догляд за хворими з переломами. Гіпсова техніка.	2	5,5
4.	Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією. Стерилізація перев'язочного матеріалу і операційної білизни. Організація роботи в операційній. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація ріжучих, оптичних загальнохірургічних інструментів. Стерилізація шовного матеріалу.	2	5,5
5.	Хірургічна операція. Передопераційний період. Підготовка хворих до операцій. Догляд за хворими у післяопераційному періоді.	2	5,5
6.	Підсумковий модульний контроль.	2	5,5
	Усього	24	66

5. Програма виробничої практики

Програма виробничої практики «Догляд за хворими» представлена одним модулем, до складу якого входять 2 блоки змістовних модулів:

Модуль 1. Догляд за хворими.

Змістовий модуль 1. Догляд за хворими терапевтичного профілю.

Тема 1. Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими терапевтичного профілю. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими стаціонару.

Історичні віхи становлення медичної допомоги хворій людині. Визначення ролі і місця догляду за хворими в лікувально-діагностичному процесі, поняття про його структуру та умови проведення. Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця. Основні професійні обов'язки молодшого медичного персоналу в поліклінічних та стаціонарних відділеннях лікарні. Основні деонтологічні засади професійної діяльності медичного працівника. Принципи фахової субординації в системі лікар - медична сестра - молодший медичний персонал. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими терапевтичного стаціонару, роль молодшого медичного персоналу у їх забезпеченні.

Тема 2. Приймальне відділення. Організація роботи терапевтичних відділень стаціонару. Основні відділення та допоміжні підрозділи терапевтичного стаціонару. Функції

приймального відділення лікарні у прийомі і направленні хворих до профільних відділень. Прийом та реєстрація хворих. Заповнення медичної документації (журналу прийому хворих, історії хвороби, статистичної карти). Санітарно-гігієнічний режим приймального відділення, санітарно-гігієнічна обробка хворого. Транспортування хворих у профільні відділення лікарні. Загальна характеристика терапевтичного відділення, структура і функціональне призначення. Основні обов'язки молодшої медичної сестри. Пост медичної сестри та організація її роботи, оснащення поста. Організація відвідування хворих. Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму відділення. Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів. Особливості прибирання приміщень терапевтичного відділення.

Тема 3. *Опитування хворого та його роль в оцінці загального стану пацієнта. Роль огляду хворого в оцінці загального стану пацієнта. Температура тіла, правила її вимірювання та реєстрації. Догляд за хворими з гарячкою. Визначення основних показників гемодинаміки та дихання.*

Роль опитування хворого у діагностичному процесі. Анамнез, його основні частини (паспортна частина, скарги хворого, анамнез захворювання, опитування по органах та системах, анамнез життя). Правила проведення опитування хворого та узагальнення отриманих даних. Роль опитування хворого у загальній оцінці стану хворого. Деонтологічні особливості проведення розпитування хворого. Основні правила опитування родичів хворого, який знаходиться у непритомному або важкому стані. Ознайомлення з медичною документацією, яка заповнюється на основі опитування хворого. Послідовність проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого. Стан свідомості та її можливі порушення (гальмівні, іритативні). Оцінка положення хворого у ліжку, його постави та ходи. Правила огляду шкіри та слизових оболонок, дослідження підшкірної клітковини, м'язів, опорного апарату. Антропометричні дослідження і визначення конституціонального типу хворого; правила розрахунку індексу маси тіла та його роль у визначенні подальшої тактики ведення хворого. Правила занесення до медичної документації даних, з'ясованих при огляді хворого. Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла. Термометри, їх будова, зберігання, дезінфекція. Методика вимірювання температури тіла ртутним термометром. Сучасні термометри — електричні, на основі рідких кристалів. Види температурних кривих. Реєстрація температури тіла і температурних кривих на температурних листках. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці. Пульс, основні його властивості. Методика дослідження пульсу на променевих артеріях. Судини, доступні для пальпації. Основні правила зупинки кровотечі з артеріальних та венозних судин, накладання кровоспинного джгута. Артеріальний тиск та правила його вимірювання на плечовій артерії. Нормальні показники артеріального тиску. Перша долікарська допомога хворим при зниженні та підвищенні артеріального тиску. Основні правила визначення частоти, глибини, типу, ритму дихання. Перша допомога хворим при кашлі, задишці, ядусі.

Тема 4. *Застосування основних видів лікарських засобів. Зовнішнє та внутрішнє застосування лікарських засобів. Застосування основних видів лікарських засобів. Зовнішнє застосування лікарських засобів та фізіотерапевтичних процедур. Організація лікувального харчування хворих.*

Класифікація медикаментозних засобів за шляхом уведення в організм хворого. Форми лікарських засобів. Роль і обов'язки медичного персоналу при забезпеченні хворих медикаментозними засобами. Правила роздавання таблетованих та рідких

медикаментозних засобів для перорального прийому. Зовнішнє та внутрішнє застосування лікарських засобів. Інгаляція. Парентеральна терапія. Інєкції. Внутрішньомязові, підшкірні, венепункція, внутрішньовенне вливання, крапельні інфузії з підготуванням системи для вливання. Давання кисню та інгаляційних препаратів. Правила виписування, зберігання та роздачі лікарських засобів. Механізм дії на організм фізіотерапевтичних процедур. Застосування банок, гірчичників, компресів, грілки, пухиря із льодом. Основні показання та протипоказання до їх використання. Правила обробки банок, грілок, пухиря для льоду після використання.

Тема 5. *Методика виконання медичних маніпуляцій. Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Поняття про реанімацію.*

Поняття про клінічну і біологічну смерть. Термінальні стани. Основні критерії біологічної смерті. Поняття про реанімацію. Методика і техніка найпростіших реанімаційних заходів: штучне дихання методом "із рота в рот" і "із рота у ніс", непрямий масаж серця. Правила обходження з трупом. Перша медична допомога при отруєннях, утопленні, тепловому та сонячному ударі, електротравмі. Після вивчення цієї теми проводиться контроль знань та практичної підготовки студентів з догляду за терапевтичними хворими.

Тема 6. *Методика виконання медичних маніпуляцій (список 5): штучне дихання, непрямий масаж серця, фіксування язика; зупиняти зовнішні кровотечі; промивати шлунок, кишечник; проводити транспортну іммобілізацію; проводити ін'єкції лікарських речовин, вимірювати артеріальний тиск.*

Методика виконання медичних маніпуляцій (список 5): штучне дихання, непрямий масаж серця, фіксування язика; зупиняти зовнішні кровотечі; промивати шлунок, кишечник; проводити транспортну іммобілізацію; проводити ін'єкції лікарських речовин, вимірювати артеріальний тиск.

Змістовий модуль 2. Догляд за хворими хірургічного профілю.

Тема 1. *Введення в хірургію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього персоналу в умовах хірургічного відділення.*

Етапи розвитку хірургії, вітчизняні хірургічні школи; організація хірургічної допомоги в Україні. Правила поведінки у хірургічній клініці. Питання хірургічної деонтології. Структура хірургічної клініки. Поняття про гігієну у хірургічному стаціонарі з метою профілактики розповсюдження госпітальної інфекції. Гігієна тіла, одягу медперсоналу, гігієна білизни і одягу хворих. Обов'язки постової та старшої медсестри. Пост медсестри. Медична документація. Медичні маніпуляції: термометрія, ін'єкції техніка проведення.

Тема 2. *Організація роботи в чистій перев'язочній. Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Пов'язки на голову, шию, грудну клітку. Догляд за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці.*

Догляд за хворими в чистій перев'язочній. Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язочної. Організація роботи. Види перев'язочного матеріалу, його властивості. Типові бинтові пов'язки. Правила бинтування. Особливості догляду за хворими, що перенесли оперативні втручання на голові і шиї. Накладання бинтових пов'язок на голову, шию.

Тема 3. *Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. Догляд за хворими з переломами. Гіпсова техніка.*

Догляд за хворими у післяопераційному періоді, що перенесли втручання на кінцівках.

Особливості догляду за хворими, оперованими на животі, промежині. Особливості харчування. Типові бинтові пов'язки на живіт, промежину, кінцівки.

Особливості догляду за хворими з переломами. Види пов'язок, що твердіють. Проби на якість гіпсового порошку. Правила гіпсової техніки.

Тема 4. Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією Стерилізація перев'язочного матеріалу і операційної білизни. Організація роботи в операційній. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація ріжучих, оптичних загальнохірургічних інструментів. Стерилізація шовного матеріалу.

Особливості догляду за хворими з гнійною патологією. Організація роботи гнійної перев'язочної. Особливості перев'язок і догляд за хворими анаеробною інфекцією. Методи сучасної антисептики, їх характеристика. Стерилізація перев'язочного матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями. Ознайомлення з методикою виготовлення серветок, тампонів, кульок. Підготовка операційної білизни та перев'язочного матеріалу до стерилізації, методи укладки в бікси Шимельбуша. Будова і робота автоклава, техніка безпеки.

Тема 5. Хірургічна операція. Передопераційний період. Підготовка хворих до операції. Догляд за хворими у післяопераційному періоді.

Методи підготовки рук хірурга до операції. Догляд за руками хірурга поза клінікою. Обробка операційного поля. Підготовка інструментів до стерилізації. Приготування миючих та дезінфікуючих розчинів. Проби на якість передстерилізаційної обробки інструментів. Методи стерилізації ріжучих, оптичних, загальнохірургічних інструментів. Види шовного матеріалу. Методи стерилізації шовного матеріалу. Поняття про хірургічну операцію. Спостереження і догляд за хворими під час операцій. Передопераційний період, його задачі. Загальні показання та підготовка хворих до операції. Особливості підготовки хворих до планових і термінових операцій. Передопераційний період: догляд за шкірою хворого, санація ротової порожнини, гоління волосся, очищення кишечника за допомогою клізм, гігієна білизни та одягу хворих. Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді. Профілактика можливих ускладнень. Догляд за дренажами, ранною, перев'язки. Харчування хворих.

Тема 6. Підсумковий модульний контроль.

№зп	Вміння та практичні навички	Кількість
<i>Змістовний модуль 1. Догляд за хворими терапевтичного профілю.</i>		
1.	Засвоєння та дотримання правил лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів відділень різного профілю.	2
2.	Первинний огляд, хворого у приймальному відділенні, огляд на коросту та педикульоз.	1
3.	Санітарна обробка хворого у приймальному відділенні.	3
4.	Транспортування хворих на кріслі-каталці, ношах, перекладання важкохворих на ліжко, користування функціональним ліжком та надання зручного положення хворому.	1
5.	Приготування дезінфікуючих розчинів та санітарна обробка приміщень стаціонарних відділень різного профілю.	1
6.	Підготовка посуду для взяття аналізів харкотиння, сечі та калу, їх доставка до лабораторії та дезінфекція посуду.	1
7.	Проведення антропометричних досліджень: визначення зросту стоячи та сидячи, маси тіла, розрахунок індексу маси тіла.	1
8.	Проведення розпитування хворих.	1
9.	Вимірювання температури тіла та оцінка його результатів, заповнення температурного листа.	1
10.	Основні заходи догляду за хворими з гарячкою.	1
11.	Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску на плечовій та стегновій артерії.	1
12.	Надання невідкладної допомоги хворим з задихою, болем, зниженням та підвищенням артеріального тиску.	3
13.	Визначення показників дихання.	1
14.	Закапування крапель у ніс, вуха, очі.	1
15.	Приготування дезінфікуючих розчинів та підготовка до утилізації використаного одноразового інструментарію.	2
16.	Застосування гірчичників, банок, компресів, грілки, пухиря з льодом.	1
17.	Обробка ванн та інструментарія для фізіотерапевтичних процедур.	1
18.	Переміна натільної та постільної білизни.	1
19.	Годування хворих, ознайомлення з методикою штучного годування.	1
20.	Техніка виконання очисної, сифонної клізм, ознайомлення із застосуванням лікарської, масляної, крапельної та гіпертонічної клізм. Методи дезінфекції і зберігання обладнання для клізм, газовивідної трубки.	1
21.	Користування підкладним судном та сечоприймачем, ознайомлення із застосуванням газовивідної трубки.	1
22.	Проведення гігієнічних процедур з догляду за шкірою та слизовими оболонками. Профілактика пролежнів.	1
23.	Проведення найпростіших реанімаційних заходів (штучне дихання, непрямий масаж серця) у хворих дорослого віку та дітей).	3
24.	Ознайомлення з правилами поведінки з померлою людиною.	1
<i>Змістовний модуль 2. Догляд за хворими хірургічного профілю.</i>		
1.	Продемонструвати методи профілактики розповсюдження госпітальної інфекції та заходи щодо дотримання гігієни тіла хірургічних хворих та медперсоналу, гігієни білизни і одягу хворих.	3
2.	Медичні маніпуляції: термометрія, різновиди клізм, зміна постільної та натільної білизни, догляд за зондами та дренажами. Заходи профілактики можливих ускладнень у оперованих хворих, особливості харчування.	3

3.	Догляд за шкірою хворого, санація ротової порожнини, гоління волосся, очищення кишечника за допомогою клізм, зондування шлунку, гігієна білизни та одягу хворих в передопераційному періоді.	3
4.	Методи підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу	3
5.	Виконання завдань щодо дотримання санітарно-гігієнічних вимог в перев'язочній. Засвоєння правил бинтування.	2
6.	Догляд за хворими після оперативних втручань на голові. Накладання пов'язок "чепчик" Гіппократа, на потилицю, на обидва ока, "вездечка", пращоподібна.	3
7.	Догляд за хворими після оперативних втручань на грудній клітці. Накладання пов'язок: Вельпо, на молочну залозу, при проникаючому пошкодженні грудної порожнини.	2
8.	Догляд за хворими після оперативних втручань на животі, промежині. Накладання типових бинтових пов'язок на живіт, промежину.	2
9.	Особливості догляду за хворими після оперативних втручань на кінцівках. Накладання пов'язок па плечовий суглоб, ліктьовий суглоб, "лицарська рукавичка", на кисть та пальці типу "рукавиця".	2
10.	Особливості догляду за хворими з анаеробною інфекцією, підготовка, використання та методи утилізації перев'язочного матеріалу після гнійних перев'язок.	3
11.	Відпрацювання дій при підготовці операційної білизни та перев'язочного матеріалу до стерилізації, укладання в бікси.	2
12.	Види прибирань операційного блоку, приготування миючих та дезінфікуючих розчинів, методи транспортування хворих в операційну та з операційної.	2

Виробнича практика «Сестринська справа в стоматології»

2. Мета та завдання виробничої практики

Виробнича практика «Сестринська справа в стоматології» полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі «Лікар-стоматолог» за спеціальністю 221 «Стоматологія» підготовки спеціаліста другого (магістерського) освітнього рівня і є основою для побудови змісту виробничої практики.

На підставі кінцевих цілей до модуля та змістових модулів сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

Загальна ціль: вміти виконувати основні обов'язки та професійні дії медичної сестри в стоматології.

Завданням практики є закріплення знань і вмінь, одержаних при вивченні клінічних дисциплін і подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією стоматологічних відділень поліклініки та умовами роботи в них. Завданнями вивчення дисципліни є досягнення в повній чи частковій мірі наступних компетентностей:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність постійно вчитися та поглиблювати свої знання на підставі досягнень сучасної медицини та, зокрема, стоматології.

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Навики здійснення безпечної діяльності.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні:

- здатність застосовувати отримані базові знання з пропедевтики терапевтичної стоматології при оцінюванні результатів лабораторних та інструментальних методів обстежень;
- здатність використовувати набуті знання для встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання;
- здатність проводити окремі етапи лікування основних одонтологічних захворювань;
- здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубо-щелепної системи людини та здоров'я в цілому.

3. Результати навчання за дисципліною

Засвоївши дисципліну «Пропедевтика стоматології (терапевтична, ортопедична та стоматологія дитячого віку)» студент повинен **знати:**

- організацію роботи стоматологічних відділень різних профілів;
- норми лікарської етики і медичної деонтології;
- правила дезінфекції і стерилізації стоматологічного інструментарію та обладнання;
- правила оформлення медичної документації;
- техніку безпеки роботи зі стоматологічним обладнанням;
- надання невідкладної допомоги;
- пломбувальні матеріали та методи їх підготовки до роботи;
- інструменти для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- матеріали для відбитків і методи їх стерилізації;
- зубну формулу та її запис;
- рентгенографію зубів та щелеп;
- фізіотерапевтичні процедури.

Засвоївши програму виробничої практики студент повинен **вміти:**

- описати правила підготовки стоматологічних інструментів та матеріали до стерилізації;
- описати правила підготовки стоматологічного обладнання до санітарної обробки та стоматологічний інструментарій до стерилізації;
- описати методику стерилізування стоматологічних матеріалів та інструментарів;

- описати методику підготовки робочого місця лікаря-стоматолога;
- описати методику підготовки умовного хворого до прийому лікарем-стоматологом;
- підготувати пломбувальні матеріали для роботи лікаря-стоматолога;
- записати зубну формулу;
- допомогти лікарю у заповненні карти епідеміологічного обстеження та звітної медичної документації;
- описати алгоритми ін'єкцій (підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні);
- визначити незначні несправності в стоматологічному обладнанні;
- організувати догляд за умовними стоматологічними хворими.

4. Структура виробничої практики

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем		Розподіл годин між видами робіт	
		Ауд	СРС
Модуль 2. Сестринська справа в стоматології.			
<i>Змістовний модуль 3. Сестринська справа в терапевтичній стоматології.</i>			
1.	Організація роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю. Етика та деонтологія в стоматології. Правила техніки безпеки у роботі стоматологічного відділення. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології. Медична документація стоматологічного прийому. Зубні формули.	2	5,5
2.	Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології.	2	5,5
3.	Пломбувальні матеріали: класифікація, показання до застосування, методика приготування. Матеріали для пломбування кореневих каналів: класифікація, показання до застосування, методика приготування.	2	5,5
Усього:		6	16,5
<i>Змістовний модуль 4. Сестринська практика в хірургічній стоматології.</i>			
4.	Введення в хірургічну стоматологію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення.	2	5,5
5.	Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація хірургічного інструментарію. Стерилізація шовного матеріалу. Організація роботи у чистій перев'язочній. Особливості десмургії у щелепно-лицевій хірургії, перев'язочний матеріал. Пов'язки на голову, шию.	2	5,5
6.	Антисептика. Догляд за хворими оперованими на голові та шиї і органах ротової порожнини. Догляд за хворими з гнійною патологією.	2	5,5
7.	Асептика. Організація роботи в операційній. Стерилізація перев'язочного матеріалу та операційної білизни. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій.	2	5,5
Усього:		8	22
<i>Змістовний модуль 3. Сестринська практика в ортопедичній стоматології.</i>			
8.	Організація стоматологічного відділення ортопедичної стоматології. Професійні обов'язки медичної сестри	2	5,5

	ортопедичного відділення. Техніка безпеки в ортопедичному відділенні. Обробка та утилізація одноразового інструментарію та одноразових відбиткових ложок. Дезінфекція та стерилізація інструментарію у ортопедичній стоматології.		
9.	Методи приготування та зберігання відбиткових матеріалів у ортопедичній стоматології. Обробка відбитків в ортопедичній стоматології. Техніка отримання моделей в клініці ортопедичної стоматології.	2	5,5
10.	Стоматологічні матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Правила замішування цементів для фіксації.	2	5,5
	Усього:	6	16,5
<i>Змістовий модуль 4. Сестринська практика в стоматології дитячого віку.</i>			
11.	Особливості організації надання невідкладної допомоги в практиці дитячої терапевтичної стоматології.	2	5,5
12.	Підсумковий модульний контроль.	2	5,5
	Усього:	4	11
	Загалом:	24	66

5. Програма виробничої практики «Сестринська практика в стоматології»

Програма виробничої практики представлена одним модулем, до складу якого входять 4 блоки змістовних модулів:

Модуль 2. Сестринська практика в стоматології.

Змістовний модуль 3. Сестринська практика в терапевтичній стоматології.

Тема 1. Організація роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю. Етика та деонтологія в стоматології. Правила техніки безпеки у роботі стоматологічного відділення. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології. Медична документація стоматологічного прийому. Зубні формули.

Структура стоматологічного відділення терапевтичного профілю. Вимоги до стоматологічного кабінету. Оснащення стоматологічного кабінету. Основні деонтологічні засади професійної діяльності медичного працівника. Принципи фахової субординації в системі лікар-медична сестра-молодший медичний персонал. Поняття про ятрогенні захворювання.

Основні правила техніки безпеки, охорони праці, протипожежної та електробезпеки. Техніка безпеки при роботі із стоматологічним устаткуванням. Клініка основних невідкладних станів у терапевтичній стоматології: втрата свідомості, анафілактичний шок, набряк Квінке, колапс, підвищення артеріального тиску, гіпертонічна криза, кровотеча. Алгоритм надання невідкладної допомоги при невідкладних станах: лікарські препарати, дозування, способи введення.

Основна медична документація стоматологічного прийому. Медична картка стоматологічного хворого як офіційний юридичний документ: її розділи, правила оформлення. Зубні формули: анатомічна, клінічна, міжнародна (за ВООЗ). Схематичне позначення стоматологічних захворювань. Виписування рецептів. Прописи лікарських речовин, які використовуються у терапевтичній стоматології. Оформлення направлень у допоміжні кабінети, довідок про санацію порожнини рота.

Тема 2. Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології.

Стоматологічна установка, її складові частини. Види бормашин. Типи стоматологічних наконечників. Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології.

Тема 3. Пломбувальні матеріали: класифікація, показання до застосування, методика приготування. Матеріали для пломбування корневих каналів: класифікація, показання до застосування, методика приготування.

Пломбувальні матеріали для тимчасового та постійного пломбування каріозних порожнин: групи, властивості, представники, показання до застосування, методика приготування. Матеріали для ізолюючих та лікувальних прокладок: групи, властивості, представники, показання до застосування, методика приготування.

Матеріали для пломбування корневих каналів: класифікація, властивості, методика приготування. Інструментарій для замішування пломбувальних матеріалів та пломбування каріозних порожнин і корневих каналів.

Змістовний модуль 4. Сестринська практика в хірургічній стоматології.

Тема 4. Введення в хірургічну стоматологію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення.

Історія розвитку хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії в Україні. Гігієнічні норми у хірургічному відділенні. Приміщення хірургічного відділення: основні та допоміжні. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення.

Тема 5. Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація хірургічного інструментарію. Стерилізація шовного матеріалу. Організація роботи у чистій перев'язочній. Особливості десмургії у щелепно-лицевій хірургії, перев'язочний матеріал. Пов'язки на голову, шию.

Види прибирання операційної. Шляхи поширення інфекції та способи профілактики. Способи виготовлення серветок, тампонів, кульок, та їх укладка в бікс. Будова і робота автоклава. Підготовка стерильного столу. Контроль стерилізації інструментарію, перев'язувального матеріалу та операційної білизни.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді. Догляд за хворими після планових оперативних втручань в ділянці голови та шиї. Догляд за ротовою порожниною. Харчування хворих у щелепно-лицевому стаціонарі.

Способи виготовлення серветок, тампонів, кульок, та їх укладка в бікс. Будова і робота автоклава. Підготовка стерильного столу. Контроль стерилізації інструментарію, шовного матеріалу.

Тема 6. Антисептика. Догляд за хворими оперованими на голові та шиї і органах ротової порожнини. Догляд за хворими з гнійною патологією.

Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією. Шляхи поширення інфекції та способи профілактики.

Тема 7. Асептика. Організація роботи в операційній. Стерилізація перев'язочного матеріалу та операційної білизни. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій.

Підготовка стерильного столу. Контроль стерилізації інструментарію, перев'язувального матеріалу та операційної білизни. Принципи обробки рук хірурга. Особливості обробки операційного поля в ділянці голови та шиї, в ротовій порожнині. Засоби, що застосовують для обробки операційного поля в щелепно-лицевій хірургії.

Поняття про хірургічну операцію. Передопераційний період, його складові: догляд за шкірою хворого, гоління волосся, санація ротової порожнини, гігієна білизни та одягу пацієнтів. Харчування хворих. Медичні маніпуляції.

Змістовний модуль 5. Сестринська практика в ортопедичній стоматології.

Тема 8. Організація стоматологічного відділення ортопедичної стоматології. Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Техніка безпеки в ортопедичному відділенні. Обробка та утилізація одноразового інструментарію та одноразових відбиткових ложок. Дезінфекція та стерилізація інструментарію у ортопедичній стоматології.

Структура стоматологічного відділення ортопедичного профілю. Оснащення та інструментарій стоматологічного ортопедичного кабінету. Основні професійні обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення. Етичні вимоги до особистості медичної сестри. Правила техніки безпеки при проведенні медичних сестринських маніпуляцій у клініці ортопедичної стоматології. Обробка виробів медичного призначення та предметів догляду. Правила обробки та утилізації одноразових виробів медичного призначення згідно з наказами санітарно-епідеміологічної служби України.

Дезінфекція та стерилізація інструментарію у ортопедичній стоматології. Обробка виробів медичного призначення та предметів догляду.

Тема 9. Методи приготування та зберігання відбиткових матеріалів у ортопедичній стоматології. Обробка відбитків в ортопедичній стоматології. Техніка отримання моделей в клініці ортопедичної стоматології.

Відбиткові матеріали, які застосовуються в ортопедичній стоматології. Методики замішування різних відбиткових мас в залежності від групи матеріалів та призначення відбитку. Правила зберігання відбиткових матеріалів та відбитків. Обробка відбитків в ортопедичній стоматології. Техніка отримання моделей в клініці ортопедичної стоматології. Асистування лікарю-ортопеду під час фіксації різних конструкцій.

Тема 10. Стоматологічні матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Правила замішування цементів для фіксації.

Стоматологічні матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій, які застосовуються в ортопедичній стоматології. Методики замішування різних стоматологічних матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій. Правила зберігання стоматологічних матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій. Стоматологічні матеріали для тимчасової та постійної фіксації ортопедичних конструкцій. Замишування цементів для фіксації ортопедичних конструкцій в залежності від виду цементу. Асистування лікарю-ортопеду під час фіксації різних конструкцій

Змістовний модуль 6. Сестринська практика в стоматології дитячого віку.

Тема 11. Особливості організації надання невідкладної допомоги в практиці дитячої терапевтичної стоматології.

Особливості проведення реанімаційних заходів у дітей різного віку при зупинці дихання та серцевої діяльності. Правила надання невідкладної допомоги дітям при судомах, непритомності, колапсі, анафілактичному шоці: етапи, обґрунтування, дозування.

Тема 12. Підсумковий модульний контроль.

Вміння та практичні навички	Кількість
------------------------------------	------------------

<i>Змістовний модуль 3. Сестринська справа в терапевтичній стоматології.</i>	
1. Підготувати робоче місце лікаря-стоматолога для прийому хворих.	1
2. Підготувати хворого до стоматологічного прийому.	1
3. Провести опитування хворого та заповнити титульну сторінку амбулаторної картки стоматологічного хворого.	1
4. Записати зубну формулу (анатомічну, клінічну, міжнародну (по ВООЗ)).	1
5. Надати невідкладну допомогу хворому, який втратив свідомість.	2
6. Надати невідкладну допомогу хворому з анафілактичним шоком.	2
7. Надати невідкладну допомогу хворому з набряком Квінке.	2
8. Провести вимірювання артеріального тиску у хворого.	1
9. Надати невідкладну допомогу хворому з колапсом.	1
10. Надати невідкладну допомогу хворому при підвищенні артеріального тиску.	1
11. Надати невідкладну допомогу хворому з гіпертонічним кризом.	1
12. Надати невідкладну допомогу хворому з кровотечею.	1
13. Виписати рецепт.	1
14. Оформити направлення у рентгенологічний кабінет	1
15. Оформити довідку про санацію порожнини рота.	1
16. Оформити направлення у фізіотерапевтичний кабінет.	1
17. Підготувати інструментарій для обстеження стоматологічного хворого.	1
18. Підготувати інструментарій для накладання постійної та тимчасової пломби.	1
19. Підготувати інструментарій для ендодонтичного лікування.	1
20. Провести обробку стоматологічного обладнання відповідним дезінфікуючим розчином.	1
21. Провести дезінфекцію стоматологічного інструментарію.	1
22. Провести предстерилізаційну підготовку стоматологічного інструментарію.	1
23. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію.	1
24. Підготувати пломбувальні матеріали для роботи лікаря-стоматолога.	1
25. Провести замішування матеріалів для постійних пломб.	2
26. Провести замішування матеріалів для тимчасових пломб.	1
27. Провести замішування матеріалів для ізолюючих та лікувальних прокладок.	1
28. Провести замішування матеріалів для пломбування кореневих каналів.	1
29. Провести бесіду із хворим щодо дотримання правил гігієни порожнини рота.	1
30. Рекомендувати предмети та засоби гігієни порожнини рота з урахуванням стоматологічного статусу хворого.	1
31. Провести навчання хворого стандартному методу чищення зубів.	1
<i>Змістовний модуль 4. Сестринська практика в хірургічній стоматології.</i>	
32. Продемонструвати методи профілактики розповсюдження госпітальної інфекції та заходи щодо дотримання гігієни тіла хірургічних хворих та медперсоналу, гігієни білизни і одягу хворих.	1
33. Продемонструвати особливості харчування хворих після оперативних втручань у щелепно-лицевій ділянці.	1
34. Приготувати дезінфікуючі розчини та продемонструвати особливості обробки медичного обладнання операційної.	1
35. Приготувати дезінфікуючі розчини та підготувати до утилізації використаний	1

одноразовий інструментарій та перев'язувальний матеріал.	
36. Провести дезінфекцію та стерилізацію використаного хірургічного інструментарію.	2
37. Продемонструвати підготовку перев'язувального матеріалу та його укладку для стерилізації.	1
38. Підготувати та продемонструвати способи застосування антисептичних розчинів у хворих із гнійними ранами.	2
39. Проконтролювати якість передстерилізаційної обробки інструментарію.	
40. Підготувати необхідні засоби та провести на фантомі гігієнічні маніпуляції ротової порожнини у пацієнтів з патологією щелепно-лицевої ділянки.	2
41. Продемонструвати на фантомі перев'язування хворих після оперативних втручань в ділянці голови та шиї.	2
42. Продемонструвати обробку рук хірурга.	2
43. Продемонструвати на фантомі обробку операційного поля, відібравши необхідні засоби.	2
44. Продемонструвати підготовку стерильного столу.	1
45. Продемонструвати одягання операційної білизни.	1
46. Перелічити обов'язкову медичну документацію хірургічного відділення поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару.	1
Змістовний модуль 5. Сестринська практика в ортопедичній стоматології.	
47. Вміти застосовувати правила заповнення медичної документації та журналів стерилізації у відділенні ортопедичної стоматології.	1
48. Перелічити накази СЕС, що стосуються відділення ортопедичної стоматології.	2
49. Продемонструвати замішування склоіономерного цементу, внесення його в конструкцію.	2
50. Продемонструвати змішування цементу подвійного твердіння, внесення його у ортопедичну конструкцію та правильна його полімеризація.	2
51. Продемонструвати замішування гіпсового тіста для отримання повного анатомічного відбитку.	2
52. Продемонструвати замішування альгінатного відбиткового матеріалу для отримання повного анатомічного відтиску.	2
53. Продемонструвати замішування базової та коригуючої силіконової маси для отримання двошарового двоетапового відбитку.	2
54. Приготувати дезінфікуючі розчини.	2
55. Пояснити правила дезінфекції та стерилізації використаного інструментарію залежно від його виду та призначення.	2
56. Провести контроль стерилізації ортопедичного інструментарію.	2
57. Продемонструвати дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску у пацієнтів.	1
Змістовний модуль 6. Сестринська практика в стоматології дитячого віку.	
58. Організація роботи дитячих стоматологічних відділень.	1
59. Режим і внутрішній розпорядок роботи у дитячих стоматологічних відділеннях.	2
60. Обов'язки медичної сестри дитячого стоматологічного відділення.	1
61. Забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму в приміщеннях стоматологічної клініки: -прибирання приміщень (поточне, генеральне); -обробка робочої поверхні стоматологічного столика, стоматологічних крісел, стоматологічних установок і обладнання.	2

62. Профілактика гепатиту, ВІЛ-інфекції та інших внутрішньолікарняних інфекцій, які передаються парентеральним шляхом: -гігієнічна дезінфекція рук; -хірургічна обробка рук; -заходи при пораненнях, контакті з кров'ю, іншими біологічними матеріалами пацієнта; -специфічна профілактика інфекцій, що передаються парентеральним шляхом.	2
63. Організація та забезпечення дезінфекційно-стерилізаційного режиму в стоматологічній клініці: -дезінфекція виробів медичного призначення (фізичний і хімічний методи); -передстерилізаційне очищення; -стерилізація (паровий, повітряний, хімічний методи, у гласперленовому стерилізаторі); -контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова та фенолфталеїнова проби); -обробка індивідуальних стоматологічних наборів; -дезінфекція стоматологічних наконечників.	1
64. Надання долікарської невідкладної допомоги.	1
65. Пломбувальні матеріали та методи їх підготовки до роботи.	2
66. Інструменти для обстеження та лікування стоматологічних хворих.	2
67. Матеріали для відбитків та методи їх стерилізації.	2
68. Зубна формула та її запис.	2
69. Методики рентгенографії зубів і щелеп.	2
70. Фізіотерапевтичні процедури в стоматології (УВЧ- терапія, УФО-терапія, дарсонвалізація, електрофорез лікарських засобів, гідротерапія).	2
71. Правила оформлення медичної документації (заповнення амбулаторної карти пацієнта, заповнення журналів профілактичного огляду, заповнення статистичних талонів, заповнення картки диспансерного спостереження).	1
72. Основи медичної етики та деонтології.	1
73. Техніка безпеки та протипожежні заходи.	1

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку визначеному в Підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

Санітарно-просвітницька робота (випуск санітарних бюлетенів, проведення бесід, реферати) оцінюються як індивідуальна робота студента.

Поточна успішність дорівнює середньому арифметичному середніх оцінок за практичні заняття та самостійну роботу (ведення щоденника, робота у відділеннях). Бал визначається згідно таблиці:

Середній бал поточної	Бали за поточну	Середній бал поточної	Бали за поточну успішність
-----------------------	-----------------	-----------------------	----------------------------

успішності за традиційною 4-бальною шкалою	успішність після конвертації середнього балу	успішності за традиційною 4-бальною шкалою	після конвертації середнього балу
2,00	0	3,55	85
2,05	49	3,60	86
2,10	50	3,65	87
2,15	52	3,70	89
2,20	53	3,75	90
2,25	54	3,80	92
2,30	55	3,85	93
2,35	56	3,90	94
2,40	58	3,95	95
2,45	59	4,00	96
2,50	60	4,05	97
2,55	61	4,10	98
2,60	62	4,15	99
2,65	64	4,20	101
2,70	65	4,25	102
2,75	66	4,30	103
2,80	67	4,35	104
2,85	69	4,40	106
2,90	70	4,45	107
2,95	71	4,50	108
3,00	72	4,55	109
3,05	73	4,60	110
3,10	74	4,65	111
3,15	75	4,70	113
3,20	77	4,75	114
3,25	78	4,80	115
3,30	79	4,85	116
3,35	80	4,90	118
3,40	82	4,95	119
3,45	83	5,00	120
3,50	84		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліку, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності та підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за багатобальною шкалою з використанням прийнятих в Університеті та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Знання студентів повинні бути оцінені на кожному занятті (з кожної теми). При цьому на одному занятті студент може отримати кілька оцінок за різні види діяльності (усна відповідь, практичні навички та вміння, письмовий або комп'ютерний контроль тощо).

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Перерахунок у бали здійснюється перед підсумковим модульним контролем (або на останньому занятті для дисциплін, формою контролю яких є залік).

Перед підсумковим модульним контролем на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модуля (за кожне заняття та за індивідуальне завдання), обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми. Отримана величина конвертується у бал за багатобальною шкалою таким чином:

Шкала	200 балів
Дисципліни, що завершуються ПМК	СА : 5 x 120
Дисципліни, що завершуються заліком	СА : 5 x 200

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

7. Рекомендовані джерела Основна (Базова)

1. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія Фантомний курс / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун [та ін.] – К.: Медицина, 2007. - Т. 1. – 302 с.
2. Терапевтична стоматологія / за ред. проф. А.К. Ніколішина – Полтава: Дивосвіт, 2007. – Т.1. – 389 с.
3. Павленко Л.Г. Профилактика стоматологических заболеваний / Л.Г. Павленко – Полтава, 2008. – 67 с.
4. В.І. Митченко, А.І.Панькевич «Пропедевтика хірургічної стоматології» –Вінниця «Нова книга», 2004.
5. Бернадский Ю.И. Основы челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии.– М.: Медицинская литература, 2000.– 404 с.
6. В.О.Маланчук, О.С.Воловар, І.Ю.Гарляускайте, Я.А.Кульбашна, А.В.Копчак, Д.В.Топчій, О.Л.Ціленко. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. Том.1. К.: ЛОТОС, 2011, с.672.
7. В.О.Маланчук, О.С.Воловар, І.Ю.Гарляускайте, Я.А.Кульбашна, А.В.Копчак, Д.В.Топчій, О.Л.Ціленко. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. Том.2. К.: ЛОТОС, 2011, с.607.
8. А.Е. Верлоцкий. " Хирургическая стоматология ", М., 1960, с.55-70.
9. В.И. Заусаев и соавт. Хирургическая стоматология.". М., 1981, с.82-94.
10. Абдурахманов А.И., Курбанов О.Р. Материалы и технологии в ортопедической стоматологии. – Учебник. – М.: Медицина, 2002. –

208с.

11. Аболмасов А.Г., Аболмасов Н.Н. Ортопедическая стоматология. – М.: Мед.Пресс-информ, 2002. – 576 с.
12. Власенко А.З., Стрелковський К.М. Зуботехнічне матеріалознавство /За ред. професора Фласа П.С. – К.:Здоров'я, 2004. – 332 с.
13. Король М.Д., Рамусь М.Д. Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 272 с.
14. Пропедевтика ортопедичної стоматології /За ред. професора Короля М.Д. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 240 с.
15. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. – К.: Книга плюс, 2003. – 552 с.
16. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Зубопротезна техніка. – К.: Книга плюс, 2006. – 543 с.
17. Фліс П.С., Банних Т.М. Техніка виготовлення знімних протезів. Підручник. – К.: Медицина, 2008. – 256 с.
18. Шиллинбург Герберт, Ричард Якоби. Основы несъемного протезирования. – М.: Квинэссенция, 2008. – 563 с.

Додаткова:

1. Руководство по хирургической стоматологии под ред. проф. А.И. Евдокимова, М., 1972. с.47-48.
2. А.Е. Верлоцкий. "Хирургическая стоматология". М., 1960, с.55-56.
3. И.М. Старобинский. Хирургическая стоматология поликлинического врача.М., 1977.
4. Вагнер В.Д., Митянина Т.В., Савельева С.Р. Санитарно-эпидемиологический режим в стоматологии. – М.: Мед. книга, Н.Новгород: Из-во НГМА, 2002. -64 с.
5. Волкова А.С., Анашкин В.В., Камчатный Г.И. Организация работы частного стоматологического кабинета (вопросы, проблемы и пути их решения) / Под ред. А.С.Волковой. – Харків: Курсор, 2002. -208 с.
6. Генчиков Л.А. Распространение внутрибольничных инфекций // В кн.: Профилактика внутрибольничных инфекций. – М.: ТОО «Рарогъ», 1993. –С. 11-14.
7. Гигиенические аспекты в стоматологии /А.С.Фаустов, А.А.Кунинин, А.Н.Пашков и др. – Воронеж, 1995. -35 с.
8. Дезинфекция, предстерилизационная очистка, стерилизация и меры защиты на стоматологическом приеме /С.В. Савельев, В.Д. Вагнер, В.М. Семенюк и др. – Омск, 1999. -31 с.
9. Инструкция по режиму работы в стоматологическом кабинете. – М., 1993.
10. Каськова Л.Ф., Бабіна О.О., Амосова Л.І. Виробнича практика в якості медичної сестри стоматологічного відділення – Полтава, 2009. – 138 с.
11. Катаева В.А. Профилактика внутрибольничных инфекций в стоматологии. – М., 1990. -20 с.
12. Власенко А.З., Стрелковський К.М. Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних та композитних матеріалів /За ред. професора Фліса П.С. – К.: Здоров'я, 2005. – 164 с.
13. Жулев Е.Н., Манаков А.Л. Конструирование съемного протеза с металлическим базисом. – Н.Новгород: Изд-во НГМА, 1998. – 34 с.

14. Король М.Д., Оджубейська О.Д. Цементи для фіксації незнімних протезів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 96 с.
15. Клемин В.А., Орда А.Н. Зубные коронки из полимерных материалов. – Донецк: Апекс, 2002. – 139 с.
16. Гипохлорит натрия: широкие возможности в стоматологии / Г.И. Рачитский, В.П.Чуев, Р.Х. Камалов и др. // Стоматолог. -2001. -№ 6. –С. 36-39.
17. Коутс Э.А., Уоми Л., Логан Р. Гепатит С – проблема заражения в стоматологической практике // Стоматолог. -2002. -№ 2. –С. 22-24.
18. Кроузер Д., Чиппинг Д. Контроль за перекрестной инфекцией в общей стоматологической практике. – М.: Квинтэссенция, 1994. -132 с. 19. Медведев Ю.Э. Телескопические очки для стоматологов //Стоматология для всех. -1999. -№ 1. –С. 50-52.
20. Методичні рекомендації, узгоджені Департаментом організації медичної допомоги населенню МОЗ України з інфекційного контролю у стоматології від 2.04.2004 р., -К., 2004. -35 с.
21. Морозова Н.С., Дехтярь А.В., Корженевский С.В., Семишев В.И. Гигиена рук медицинского персонала // Пособие для персонала лечебно-профилактических учреждений, аптек, фармацевтических предприятий. – Харьков, 2001. -19 с.
22. Небесный К.С. Основы гигиены труда медицинского персонала в стоматологических клиниках // Стоматолог. -2001. -№ 6. –С. 40-44.
23. Николаев А.И., Цепов Л.М. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах (отделениях). – М.: МЕДпресс-информ, 2002. -78 с.
24. Николишин А.К., Миколайчук А.М. Методы и режимы обработки эндодонтических инструментов / В кн.: Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача. – Полтава, 2003. –С. 66-73.
25. Самойлович В.А. СПИД в стоматологии //Медсестра. -1990. -№ 3. –С.27-29.
26. Санитарно-гигиенический и противоэпидемический режим в учреждениях стоматологического профиля /В.В.Анашкин, Н.А. Анашкина, С.Д.Волков и др. – К.: Транспорт Украины, 1999. 158с.
27. Санітарно-протиепідемічний режим у лікувально-профілактичному закладі. Дезинфекція і стерилізація // У кн.: Сестринська справа: Підручник / Г.Л.Апанасенко, С.А.Богущ, Н.М.Тросцінська та ін. /За ред. М.Г. Шевчука. – К.: Здоров'я. -1994. -496 с.
28. Трезубов В.Н., Мишнев Л.М., Соловьев М.М., Краснослабодцева О.А. Стоматологический кабинет: оборудование, материалы, инструменты: Учебное пособие для мед. вузов / Под ред. проф. В.Н.Трезубова. -СПб.: Спец. лит., 2002. -142 с.
29. Цепов Л.М. Стоматологические аспекты СПИДа и информированность студентов и врачей // Стоматология. -1990. -№ 2. –С. 82-83.
30. Чиликин В.Н. Подготовка и организация рабочего места // В кн.: В.Н. Чиликин. Новейшие технологии в эстетической стоматологии. –М.: ГУП НИКИЭТ, 2001. –С. 8-18
31. Ющук Н.Д., Мартынов Ю.В. Проблемы ВИЧ-инфекции в стоматологии. – М.: ВЭДИ, 2003. -96 с.

ЩОДЕННИК З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
«Догляд за хворими»
 студента 2-го курсу стоматологічного факультету
 (титульний аркуш)

Прізвище _____
 Ім'я _____ По-батькові _____
 Факультет _____
 Курс _____ Група _____
 Спеціальність _____

№ № з/п	Дата	Прізвище, ім'я, по- батькові, вік	I, I I	Скарги і анамнез захворюван ня	Дані об'єктивног о обстеження , зубна формула	Діагноз українсько ю та латинсько ю мовами	Проведене лікування (що зроблено, етапи лікування, пропис медикаментозн их засобів)	УО П	Підписи керівникі в
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ЩОДЕННИК З ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
«Сестринська практика в стоматології»
 студента 2-го курсу стоматологічного факультету
 (титульний аркуш)

Прізвище _____
 Ім'я _____ По-батькові _____
 Факультет _____
 Курс _____ Група _____
 Спеціальність _____

№ № з/п	Дата	Прізвище, ім'я, по- батькові, вік	I, I I	Скарги і анамнез захворюван ня	Дані об'єктивног о обстеження , зубна формула	Діагноз українсько ю та латинсько ю мовами	Проведене лікування (що зроблено, етапи лікування, пропис медикаментозн их засобів)	УО П	Підписи керівникі в
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10